Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 17ης Ιανουαρίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Πρόληψη της χρησιμοποιήσεως του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας – Οδηγία 2005/60/ΕΚ – Πεδίο εφαρμογής – Άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο γ′, και άρθρο 3, σημείο 7, στοιχείο α′ – Εταιρικός σκοπός επιχειρήσεως συνιστάμενος στην πώληση εμπορικών εταιριών που έχουν καταχωρισθεί στο Εμπορικό Μητρώο και συστάθηκαν με μοναδικό σκοπό την πώλησή τους – Πώληση που πραγματοποιείται με μεταβίβαση της συμμετοχής της επιχειρήσεως στην προσυσταθείσα εταιρία»

Στην υπόθεση C-676/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Nejvyšší správní soud (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Τσεχική Δημοκρατία) με απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Δεκεμβρίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

CORPORATE COMPANIES s.r.o.

κατά

Ministerstvo financí ČR,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), πρόεδρο τμήματος, C. G. Fernlund, A. Arabadjiev, S. Rodin και E. Regan, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, J. Vláčil και J. Pavliš,

– η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A. Gavela Llopis,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την M. Šimerdová και τον T. Scharf,

* Γλώσσα διαδικασίας: η τσεχική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο γ', καθώς και του άρθρου 3, σημείο 7, στοιχείο α', της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ 2005, L 309, σ. 15).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της CORPORATE COMPANIES s.r.o. (στο εξής: Corporate Companies) και του Ministerstvo financí ČR (Υπουργείου Οικονομικών, Τσεχική Δημοκρατία), με αντικείμενο τον έλεγχο που διενέργησε το τελευταίο σε σχέση με την τήρηση, εκ μέρους της Corporate Companies, των υποχρεώσεων τις οποίες θέτει το εθνικό δίκαιο που μετέφερε την οδηγία 2005/60 στο εσωτερικό δίκαιο.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 2, 5, 9, 10, 15 και 46 της οδηγίας 2005/60 αναφέρουν τα ακόλουθα:

«(1) Η μαζική ροή χρημάτων που προέρχεται από παράνομες δραστηριότητες δύναται να επιφέρει ζημία στη σταθερότητα και τη φήμη του χρηματοπιστωτικού τομέα και συνιστά απειλή για την ενιαία αγορά, η δε τρομοκρατία κλονίζει τα ίδια τα θεμέλια της κοινωνίας μας. Αποτελέσματα μπορούν να επιφέρουν, εκτός από την προσέγγιση του ποινικού δικαίου, και οι προσπάθειες πρόληψης μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

(2) Η φερεγγυότητα, η ακεραιότητα και η σταθερότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών και η αξιοπιστία του χρηματοπιστωτικού συστήματος στο σύνολό του μπορούν να κλονιστούν σοβαρά από τις προσπάθειες των εγκληματιών και των συνεργών τους είτε να συγκαλύψουν την προέλευση των προϊόντων των εγκληματικών δραστηριοτήτων είτε να διοχετεύσουν νόμιμο ή παράνομο χρήμα με σκοπό την τρομοκρατία. [...]

[...]

(5) Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας διενεργούνται συχνά σε διεθνές επίπεδο. Τα μέτρα που λαμβάνονται αποκλειστικά σε εθνικό ή ακόμα και [σε] επίπεδο [Ευρωπαϊκής Ένωσης], χωρίς να ληφθούν υπόψη ο διεθνής συντονισμός και η διεθνής συνεργασία, έχουν πολύ περιορισμένα αποτελέσματα. Τα μέτρα που θεσπίζονται από την [Ένωση] στον τομέα αυτόν θα πρέπει να μην αντιβαίνουν προς τις άλλες δράσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο άλλων διεθνών φόρουμ. Η [...] δράση [της Ένωσης] θα πρέπει να συνεχίσει να λαμβάνει υπόψη ιδιαίτερα τις συστάσεις της ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης (εφεξής "FATF"), η οποία αποτελεί τον κυριότερο διεθνή φορέα που ενεργοποιείται για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Εφόσον οι συστάσεις της FATF αναθεωρήθηκαν ουσιαστικά και επεκτάθηκαν το 2003, η κοινοτική οδηγία θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί με το νέο αυτό διεθνές πρότυπο.

[...]

(9) Η οδηγία 91/308/ΕΟΚ [του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1991, για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΕΕ 1991, L 166, σ. 77)], παρόλο που επέβαλε την υποχρέωση της εξακρίβωσης της ταυτότητας του πελάτη, περιελάμβανε σχετικά λίγες λεπτομέρειες για τις συναφείς διαδικασίες. Ενόψει της ουσιώδους σημασίας που έχει η εν λόγω πτυχή της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, είναι σκόπιμο, σύμφωνα με τα νέα διεθνή πρότυπα, να εισαχθούν ειδικότερες και λεπτομερέστερες διατάξεις που να αφορούν την εξακρίβωση και τον έλεγχο της ταυτότητας του πελάτη και κάθε πραγματικού δικαιούχου. Προς τούτο, απαιτείται ο ακριβής ορισμός της έννοιας του "πραγματικού δικαιούχου". Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί οι μεμονωμένοι δικαιούχοι νομικού προσώπου ή νομικού μηχανισμού, όπως ιδρύματος ή εταιρείας καταπιστευτικής διαχείρισης (trust), και, ως εκ τούτου, είναι αδύνατον να αναγνωρισθεί η ταυτότητα ενός προσώπου ως πραγματικού δικαιούχου, θα ήταν επαρκές να αναγνωρισθεί η κατηγορία προσώπων που θεωρούνται δικαιούχοι του ιδρύματος ή της εταιρείας καταπιστευτικής διαχείρισης. Αυτή η απαίτηση δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει την αναγνώριση της ταυτότητας των ατόμων που αποτελούν την εν λόγω κατηγορία προσώπων.

(10) Τα ιδρύματα, οι οργανισμοί και τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει, σύμφωνα με την οδηγία αυτή, να εξακριβώνουν και να ελέγχουν την ταυτότητα του πραγματικού δικαιούχου. [...]

[...]

(15) Καθώς η εντατικοποίηση των ελέγχων στον χρηματοπιστωτικό τομέα ώθησε πολλούς μετερχομένους τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδοτούντες την τρομοκρατία να αναζητήσουν εναλλακτικές μεθόδους για την απόκρυψη της προέλευσης των προϊόντων των εγκληματικών δραστηριοτήτων και επειδή οι δίαυλοι αυτοί μπορούν να αξιοποιηθούν για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, οι υποχρεώσεις κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και κατά της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας θα πρέπει να επεκταθούν στους διαμεσολαβητές ασφαλειών ζωής και στους φορείς παροχής υπηρεσιών σε εταιρείες καταπιστευτικής διαχείρισης και επιχειρήσεις.

[...]

(46) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας [είναι] η πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας [...]».

4 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2005/60 οριοθετεί ως ακολούθως τις κατηγορίες προσώπων που υπόκεινται στο πεδίο εφαρμογής της:

«Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται:

1) στα πιστωτικά ιδρύματα·

2) στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς·

3) στα ακόλουθα νομικά ή φυσικά πρόσωπα κατά την άσκηση των επαγγελματικών τους δραστηριοτήτων:
   α) ελεγκτές, εξωτερικούς λογιστές και φορολογικούς συμβούλους·
   β) συμβολαιογράφους και άλλους ανεξάρτητους επαγγελματίες νομικούς [...]

[...]

γ) φορείς παροχής υπηρεσιών σε εταιρείες καταπιστευτικής διαχείρισης ή επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν ήδη στο πεδίο εφαρμογής των στοιχείων α) ή β)·

[...]».

5 Το άρθρο 3 της οδηγίας αυτής ορίζει τα ακόλουθα:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

[...]

7) ως "φορείς παροχής υπηρεσιών καταπιστευτικής διαχείρισης και εταιρικών υπηρεσιών" νοούνται τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία ως επιχειρηματική δραστηριότητα παρέχουν οποιαδήποτε από τις ακόλουθες υπηρεσίες σε τρίτα μέρη:
α) συστήνουν εταιρείες ή άλλα νομικά πρόσωπα·

[...]».

Το τσεχικό δίκαιο

6 Ο νόμος 253/2008 για τη λήψη μέτρων κατά της νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και κατά της χρηματοδοτήσεως της τρομοκρατίας, όπως έχει τροποποιηθεί (στο εξής: νόμος κατά της νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες), μεταφέρει στο τσεχικό δίκαιο την οδηγία 2005/60.

7 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο h, σημείο 1, του νόμου κατά της νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, με το οποίο μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο γ′, και το άρθρο 3, σημείο 7, στοιχείο α′, της οδηγίας 2005/60, ως «πρόσωπο υποκείμενο σε υποχρεώσεις» νοείται, για τους σκοπούς του νόμου αυτού, «κάθε πρόσωπο [...] που παρέχει σε άλλο πρόσωπο [...] υπηρεσίες συνιστάμενες στη σύσταση νομικών προσώπων [...]».

8 Το άρθρο 2, παράγραφος 3, του νόμου κατά της νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ορίζει τα ακόλουθα:

«Δεν συνιστά πρόσωπο υποκείμενο σε υποχρεώσεις, εξαιρουμένων των προσώπων που μνημονεύονται στην παράγραφο 2, στοιχεία c και d, το πρόσωπο εκείνο που δεν ασκεί ως επαγγελματική δραστηριότητα τις δραστηριότητες που μνημονεύονται στην παράγραφο 1.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

9 Η Corporate Companies είναι νομικό πρόσωπο με έδρα την Πράγα (Τσεχική Δημοκρατία) και με εταιρικό σκοπό την πώληση ετοίμων εταιριών («ready-made»), τουτέστιν εταιριών που έχουν ήδη καταχωρισθεί στο Εμπορικό Μητρώο. Η Corporate Companies πραγματοποιεί τις πωλήσεις αυτές μεταβιβάζοντας στους πελάτες της τα μερίδια που κατέχει στο κεφάλαιο των εταιριών αυτών.

10 Με πράξη της 18ης Αυγούστου 2015, το Υπουργείο Οικονομικών κίνησε διαδικασία ελέγχου αναφορικά με την τήρηση, εκ μέρους της Corporate Companies, των υποχρεώσεων που θέτει, μεταξύ άλλων, ο νόμος κατά της νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

11 Εκτιμώντας ότι δεν συνιστούσε «πρόσωπο υποκείμενο σε υποχρεώσεις» που ενέπιπτε στον εν λόγω νόμο, η Corporate Companies άσκησε προσφυγή ενώπιον του Městský soud v Praze (Πρωτοδικείου Πράγας, Τσεχική Δημοκρατία), με αίτημα να κριθεί παράνομος ο έλεγχος που διενέργησε το Υπουργείο Οικονομικών.

12 Στην απόφαση της 25ης Μαΐου 2016, το Městský soud v Praze (Πρωτοδικείο Πράγας) έκρινε ότι η Corporate Companies ενέπιπτε στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο h, σημείο 1, του νόμου κατά της νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Το ανωτέρω δικαστήριο υπογράμμισε, συναφώς, ότι η εν λόγω διάταξη έχει εφαρμογή στα πρόσωπα εκείνα τα οποία, στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, συστήνουν νομικά πρόσωπα για τους πελάτες τους, ασχέτως του ότι τούτο γίνεται κατόπιν αιτήματος του πελάτη ή του ότι τα νομικά πρόσωπα συστήνονται προκειμένου να περιληφθούν σε ένα χαρτοφυλάκιο προσφορών για δυνητικούς πελάτες. Το Městský soud v Praze (Πρωτοδικείο Πράγας) απέρριψε, ως εκ τούτου, την προσφυγή της Corporate Companies.

13 Η τελευταία άσκησε αίτηση αναιρέσεως κατά της ανωτέρω αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, υποστηρίζοντας ότι δραστηριοποιείται στη σύσταση εταιριών για δικό της λογαριασμό και με δικά της έξοδα. Διατείνεται ότι, εφόσον δεν διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία άλλων προσώπων κατά τη σύσταση των εταιριών, δεν είναι δυνατόν να συνιστά «πρόσωπο υποκείμενο σε υποχρεώσεις», υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο h, σημείο 1, του νόμου κατά της νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Επιπλέον, όχι μόνον ο εταιρικός σκοπός της Corporate Companies, αυτός καθαυτόν, δεν είναι η σύσταση εταιριών για πελάτες, αλλά, ακόμα και αν γινόταν δεκτό ότι προβαίνει σε παρόμοια δραστηριότητα, δεν είναι ωστόσο δυνατόν να εκληφθεί ως «πρόσωπο υποκείμενο σε υποχρεώσεις», υπό την έννοια του εν λόγω νόμου, δεδομένου ότι δεν συστήνει τις εν λόγω εμπορικές εταιρίες στο όνομα και για λογαριασμό ενός πελάτη, οπότε δεν μπορεί να της προσαφθεί ότι ενεργεί ως «αχυράνθρωπος» για τους πελάτες της.

14 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Nejvyšší správní soud (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Τσεχική Δημοκρατία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/60, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, σημείο 7, στοιχείο α′, της οδηγίας αυτής, τα πρόσωπα που, στο πλαίσιο της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους, πωλούν εταιρίες οι οποίες έχουν ήδη καταχωρισθεί στο Εμπορικό Μητρώο και έχουν συσταθεί με σκοπό την πώλησή τους [οι αποκαλούμενες “έτοιμες εταιρίες” (“ready-made”)], μέσω της μεταβιβάσεως της συμμετοχής στη θυγατρική την οποία πωλούν;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

15 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ’ ουσίαν να διευκρινιστεί κατά πόσον το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/60, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, σημείο 7, στοιχείο α′, της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι εμπίπτει στις εν λόγω διατάξεις πρόσωπο, όπως το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης, η επιχειρηματική δραστηριότητα του οποίου συνίσταται στην πώληση εταιριών τις οποίες το ίδιο σύστησε χωρίς κανένα προηγούμενο αίτημα εκ μέρους των δυνητικών του πελατών, με σκοπό την πώλησή τους στους πελάτες αυτούς, μέσω μεταβιβάσεως των μεριδίων του στο κεφάλαιο της πωλούμενης εταιρίας.

16 Εν προκειμένω, από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι η Corporate Companies συστήνει νομικά πρόσωπα, τα ενσωματώνει στο χαρτοφυλάκιό της με σκοπό την πώλησή τους σε δυνητικούς πελάτες και, σε περίπτωση αγοράς, μεταβιβάζει στον αγοραστή το μερίδιό της στο κεφάλαιο της

πωλούμενης εταιρίας. Οι εταιρίες που συστήνονται κατ' αυτόν τον τρόπο δεν ασκούν καμία δραστηριότητα. Πρόκειται, επομένως, για «κενά κελύφη» που περιλαμβάνονται αποκλειστικά στο χαρτοφυλάκιο της Corporate Companies εν αναμονή πωλήσεως.

17 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο γ', της οδηγίας 2005/60, η οδηγία εφαρμόζεται σε φορείς παροχής υπηρεσιών σε εταιρίες καταπιστευτικής διαχείρισης ή επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν ήδη στο πεδίο εφαρμογής του στοιχείου α' ή του στοιχείου β' του ίδιου σημείου 3. Το άρθρο 3, σημείο 7, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής διευκρινίζει ότι ως «φορ[έας] παροχής υπηρεσιών καταπιστευτικής διαχείρισης και εταιρικών υπηρεσιών» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, ως επιχειρηματική δραστηριότητα, παρέχει σε τρίτους υπηρεσίες που συνίστανται στη σύσταση εταιριών ή άλλων νομικών προσώπων.

18 Επομένως, από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 3, σημείο 7, στοιχείο α', της οδηγίας 2005/60 προκύπτει ότι στις υποχρεώσεις που επιβάλλει η οδηγία αυτή υπόκειται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο η δραστηριότητα του οποίου συνίσταται στο να παρέχει στον πελάτη συγκεκριμένη υπηρεσία, ήτοι εκείνη της συστάσεως εταιριών ή άλλων νομικών προσώπων.

19 Όμως, όπως επισήμανε η Ισπανική Κυβέρνηση στις γραπτές παρατηρήσεις της, τέτοια υπηρεσία παρέχεται τόσον οσάκις τρίτος αναθέτει σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο να συστήσει εταιρία στο όνομά του και για λογαριασμό του όσο και οσάκις τρίτος αγοράζει εταιρία η οποία συστάθηκε προηγουμένως από το πρόσωπο αυτό με μοναδικό σκοπό την πώλησή της.

20 Αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από την Corporate Companies, το γεγονός ότι μια τέτοια εταιρία συστάθηκε από το εν λόγω πρόσωπο κατόπιν αιτήματος πελάτη ή ότι συστάθηκε με την προοπτική να πωληθεί αργότερα σε δυνητικό πελάτη δεν είναι κρίσιμο για την εφαρμογή της διατάξεως αυτής.

21 Πράγματι, κατ' αρχάς, το άρθρο 3, σημείο 7, στοιχείο α', της οδηγίας 2005/60 δεν διακρίνει μεταξύ των δύο αυτών περιπτώσεων.

22 Περαιτέρω, από κανένα στοιχείο της οδηγίας αυτής δεν μπορεί να συναχθεί ότι πρόθεση του νομοθέτη της Ένωσης ήταν να αποκλείσει από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω άρθρου 3, σημείο 7, στοιχείο α', τα πρόσωπα που ασκούν τέτοια επιχειρηματική δραστηριότητα, όπως η Corporate Companies.

23 Τέλος, τέτοιος αποκλεισμός δεν συνάδει προς τον σκοπό της εν λόγω οδηγίας.

24 Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, όπως προκύπτει τόσο από τον τίτλο όσο και από τις αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας αυτής, σκοπός της είναι η πρόληψη της χρησιμοποιήσεως του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (βλ., συναφώς, απόφαση της 25ης Απριλίου 2013, Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, σκέψη 46).

25 Πράγματι, όπως απορρέει από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 2 της ίδιας οδηγίας, οι εγκληματικές αυτές δραστηριότητες ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη φερεγγυότητα, την ακεραιότητα, τη σταθερότητα και τη φήμη του χρηματοπιστωτικού τομέα, καθώς και, εν τέλει, στην ενιαία αγορά.

26 Οι διατάξεις της οδηγίας 2005/60 έχουν, επομένως, κατεξοχήν προληπτικό χαρακτήρα, καθόσον αποβλέπουν στην καθιέρωση, σύμφωνα με μια προσέγγιση που βασίζεται στον κίνδυνο, ενός συνόλου προληπτικών και αποτρεπτικών μέτρων για την αποτελεσματική καταπολέμηση της νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδοτήσεως της τρομοκρατίας, καθώς και για τη διαφύλαξη της σταθερότητας και της ακεραιότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα. Τα μέτρα αυτά προορίζονται να αποτρέψουν ή, τουλάχιστον, να παρακωλύσουν κατά το δυνατόν τις ανωτέρω δραστηριότητες, θέτοντας προς τούτο εμπόδια, σε όλα τα στάδια που ενδέχεται να περιλαμβάνουν οι εν λόγω δραστηριότητες, σε όσους νομιμοποιούν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες και σε όσους χρηματοδοτούν την τρομοκρατία.

27 Στο πλαίσιο αυτό, η οδηγία 2005/60 επιβάλλει σε ορισμένα πρόσωπα, λόγω της συμμετοχής τους στην εκτέλεση συναλλαγής ή άλλης δραστηριότητας χρηματοοικονομικής φύσεως, ορισμένες υποχρεώσεις, ήτοι, μεταξύ άλλων, την ταυτοποίηση και την εξακρίβωση της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου, τη συλλογή πληροφοριών σε σχέση με το αντικείμενο και τη σχεδιαζόμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσεως, καθώς και την υποχρέωση να δηλώνουν στις αρμόδιες αρχές κάθε ένδειξη νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδοτήσεως της τρομοκρατίας.

28 Πλην όμως, δεδομένου, αφενός, ότι μια εταιρία συνιστά κατάλληλο μόρφωμα για την πραγματοποίηση τόσο της νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες όσο και της χρηματοδοτήσεως της τρομοκρατίας, καθόσον επιτρέπει την απόκρυψη παρανόμως αποκτηθέντων πόρων που θα νομιμοποιηθούν μέσω της εταιρίας αυτής, καθώς και την μέσω της τελευταίας χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και αφετέρου, ότι η ταυτοποίηση του πελάτη συνιστά κρίσιμο στοιχείο για την πρόληψη των δραστηριοτήτων αυτών, όπως αναφέρει η αιτιολογική σκέψη 9 της οδηγίας 2005/60, εύλογο είναι να υποβάλλει ο νομοθέτης της Ένωσης την εκ μέρους προσώπου ή επιχειρήσεως σύσταση, στο όνομα τρίτου, ενός τέτοιου μορφώματος στον έλεγχο που προβλέπει η οδηγία αυτή, θέτοντας επομένως ένα πρώτο εμπόδιο προκειμένου να αποθαρρύνει κάθε πρόσωπο που θα είχε την πρόθεση να χρησιμοποιήσει μια εταιρία προς διευκόλυνση δραστηριοτήτων αυτού του είδους.

29 Ένας τέτοιος έλεγχος αποδεικνύεται ακόμα πιο σημαντικός καθόσον η ίδια η σύσταση μιας εταιρίας αποτελεί πράξη η οποία, από τη φύση της, εγκυμονεί αυξημένο κίνδυνο νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδοτήσεως της τρομοκρατίας, εξαιτίας των χρηματοοικονομικών συναλλαγών που κατά κανόνα συνεπάγεται η πράξη αυτή, όπως η εισφορά κεφαλαίου και, ενδεχομένως, περιουσιακών στοιχείων, εκ μέρους εκείνου που συστήνει την εταιρία. Πράγματι, τέτοιες συναλλαγές είναι ικανές να διευκολύνουν την εκ μέρους του τελευταίου εισαγωγή παρανόμων εσόδων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, οπότε είναι σημαντικό να εξακριβώνεται η ταυτότητα του πελάτη και κάθε πραγματικού δικαιούχου της πράξεως αυτής, και, ως εκ τούτου, να υπόκεινται τα πρόσωπα τα οποία, στο πλαίσιο της δραστηριότητάς τους, συστήνουν εταιρία προς όφελος τρίτου στις υποχρεώσεις που επιβάλλει η οδηγία 2005/60.

30 Σημειωτέον ότι τέτοιοι κίνδυνοι ελλοχεύουν όχι μόνον οσάκις συστήνεται εταιρία από ένα πρόσωπο, στο πλαίσιο της δραστηριότητάς του, για λογαριασμό και στο όνομα ενός τρίτου, αλλά επίσης οσάκις, όπως εν προκειμένω, εταιρία που έχει ήδη συσταθεί από ένα πρόσωπο, στο πλαίσιο της δραστηριότητάς του, με μοναδικό σκοπό να πωληθεί σε δυνητικούς πελάτες πωλείται πράγματι σε πελάτη, με μεταβίβαση στον τελευταίο των μεριδίων του προσώπου αυτού στο κεφάλαιο της εν λόγω εταιρίας.

31 Όμως, τυχόν ερμηνεία του άρθρου 3, σημείο 7, στοιχείο α′, της οδηγίας 2005/60 υπό την έννοια που υποστηρίζει η Corporate Companies, τουτέστιν ότι ένα πρόσωπο του οποίου η επιχειρηματική δραστηριότητα συνίσταται στην πώληση ήδη συσταθεισών εταιριών αυτού του είδους δεν εμπίπτει στην ανωτέρω διάταξη, θα προσέφερε σε όσους νομιμοποιούν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες και σε όσους χρηματοδοτούν την τρομοκρατία ένα ιδανικό μέσο για την παράκαμψη του πρώτου εμποδίου που προέβλεψε ο νομοθέτης της Ένωσης προκειμένου να αποτρέψει τη χρησιμοποίηση των εταιριών αυτών για τις προμνησθείσες δραστηριότητες.

32 Η μη επιβολή υποχρεώσεων σε ένα πρόσωπο, όπως η Corporate Companies, στο πλαίσιο της προλήψεως της νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδοτήσεως της τρομοκρατίας, ιδίως της υποχρεώσεως να εξακριβώνει την ταυτότητα του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου, αφενός, θα εξυπηρετούσε την ανωνυμία των πραγματικών αποκτώντων των πωλούμενων εταιριών ή των προσώπων που ενεργούν για λογαριασμό τους και, αφετέρου, θα καθιστούσε δυνατή την απόκρυψη της προελεύσεως και του σκοπού των μεταβιβάσεων περιουσιακών στοιχείων μέσω των εταιριών αυτών.

33 Με άλλα λόγια, μια τέτοια ερμηνεία του άρθρου 3, σημείο 7, στοιχείο α′, της οδηγίας 2005/60 θα ευνοούσε, τελικά, ό,τι ακριβώς επιδιώκει να αποτρέψει η οδηγία 2005/60.

34 Βάσει των προεκτεθεισών σκέψεων, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/60, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, σημείο 7, στοιχείο α′, της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι εμπίπτει στις εν λόγω διατάξεις ένα πρόσωπο, όπως αυτό το οποίο αφορά η υπόθεση της κύριας δίκης, η επιχειρηματική δραστηριότητα του οποίου συνίσταται στην πώληση εταιριών τις οποίες το ίδιο σύστησε χωρίς κανένα προηγούμενο αίτημα εκ μέρους των δυνητικών του πελατών, με σκοπό την πώλησή τους στους πελάτες αυτούς, μέσω μεταβιβάσεως των μεριδίων του στο κεφάλαιο της πωλούμενης εταιρίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

35 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, σημείο 7, στοιχείο α′, της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι εμπίπτει στις εν λόγω διατάξεις ένα πρόσωπο, όπως αυτό το οποίο αφορά η υπόθεση της κύριας δίκης, η επιχειρηματική δραστηριότητα του οποίου συνίσταται στην πώληση εταιριών τις οποίες το ίδιο σύστησε χωρίς κανένα προηγούμενο αίτημα εκ μέρους των δυνητικών του πελατών, με σκοπό την πώλησή τους στους πελάτες αυτούς, μέσω μεταβιβάσεως των μεριδίων του στο κεφάλαιο της πωλούμενης εταιρίας.

(υπογραφές)